

תנוכת הבית

עדוה קריאה נאמנה • ליראה ה' לחושבי שמו • כיס נחמ
לשכון בעל תורת הבית אשר קנו או שכרו • ויטמן קום
קובעים עת לתנוכת עם ת"ת ועם קרוביהם ומידעיהם • ויגמרו
הלימוד • מסיים לבם כל אחד במי כחו • זה השלשון אשר לפני
ה' • והוא מנהג קדוש • שכן כתב ר' דוד קמחי בשורשו שרש
הנך וז"ל • התחלת במילה בבית המשקרא הנך כמו שיקרא
התחלת לימוד הנש • ומנהג הוא שעושין סעודה ושמתה
באמילה חדאשונה שיאכלו בבית חדש ע"ל • וזהו סדר הלכות
בפסוקי תנ"ך ומשניות אשר חבר ואסף ר' דוד קמחי ז"ל •
לפרק אם בעל הבית קסמן טוב •

והביאו אותי ברופם השלש הנזכרים בתחלת זה הספר
כדי לזכות את הדפים

בית קק תת ע"א

באמשטרדם

בבית ובדפוס

אלפנה ויתמי המנוח כהר"ר יעקב פרופס ב"ר זצ"ל
ויסף בן המנוח כהר"ר יעקב פרופס ב"ר זצ"ל
ושלמה בן המנוח כהר"ר אברהם פרופס ב"ר זצ"ל

בשנת להניח ברכה אל ביתך לפ"ק

עורנו

כמדבר ז' כ"ב

זאת חנכת המזבח ליום המשה אתו מאת נשיאי
 ישראל קערת כסף שתים עשרה מזרק כסף
 שנים עשר כפות זהב שתים עשרה : שלשים ומאה
 הקערה האחרת כסף ושבעים המזרק האחד כל כסף
 הכלים אלפים וארבע מאות בשקל הקדש : כפות זהב
 שתים עשרה מלאות קטרת עשרה עשרה הכף
 בשקל הקדש כל זהב הכפות עשרים ומאה : כל
 הכקר לעלה שנים עשר פרים אילים שנים עשר
 כבשים בני שנה שנים עשר ומנחתם ושעיר עזים
 שנים עשר לחמאת : וכל בכר זבח השלמים עשרים
 וארבעה פרים אילים ששים עתדים ששים כבשים בני
 שנה ששים זאת חנכת המזבח אחרי המשח אתו :
 ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע אהל
 הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על ארון העדות
 מבין שני הכרבים וידבר אליו :

חגיגת הבית

22

דברים כ"ב ח'

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים
דמים בביתך כיריפל הנפל ממנו :

דברים י'

והיה כיריבאך יהיה אלהיך אלהארץ אשר נשבע
לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך
ערים גדולות וטבת אשר לא בנית : ובתים מלאים
כל טוב אשר לאמלאת ובהת חצובים אשר לאחצבת
בדמים ודמים אשר לאנטעת ואכלת ושבעת :

בראשית כ"ו כ"ח

ויהי לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ויהי
דגן ורודש : ועבדך עמים וישתחוו לך
לאמים הנה גביר לאחיד וישתחוו לך בני אמה ארביך
אחור ומכבדך ברוך :

שם כ"א נ'

ואל שדי יבנה אתך ויפרך וירבך ויהיית לקהל
עמים : ויתולך את ברכת אברהם לך ולירעה
אתך לרשתך את ארץ מגיד אשר נתנו אלהים
לאברהם :

שם מ"ט כ"ח

מאל אביך ויעזרך וארץ שדי ויבדקך ברכת שמים
מעל ברכת הים רבצת תחת ברכת שמים
ורחם :

חנוכת הבית

ויהי: ברכות אביך גברו על ברכת הוריו עד תאריך
גבעת עלם תהיו לראש יוסף ולקרדן נזיר אחיו:

דברים ל"ג י"ב

לבנימן אמר ירד יהוה ישכון לבטח עליו חפץ עליו
כל היום ובין בתפיו שבו:

שם כ"ח א'

יהוה אם שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמו
לעשות את כל מצותי אשר אנכי מצוך היום
ונתנך יהוה אלהיך עליון על כל גווי הארץ: ובא
עליך כל הברכות האלה והשיגך פי תשמע בקול
יהוה אלהיך: ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה:
ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך ופרי בהמתך שגר
אלפך ועשתדות צאנך: ברוך טנאך ומשאתך:
ברוך אתה בכאך וברוך אתה בעאתך: יתן יהוה את
איבך חקמים עליך נגפים לפניך בדרך אחד יצא
אליך ובשבעה דרכים יגוס לפניך: יצו יהוה אתך
אז תברכה באסמך ובכל משלח ידך וברכה בארץ
אשר יהוה אלהיך נתן לך:

ברוך יי לעולם אמן ואמן דברתי וגו'

נביאים

מלכים א' ו' י"א

יהוה דבר יהוה אל שלמה לאמר: הבית הזה אשר
אתה בנה אם תלך בחקתי ואת משפטי תעשה

ב א 1 2 ושמרת

חובת הבית

וְשָׁמַרְתָּ אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי לִלְכֹת בָּהֶם וְהִקְמַחְתָּ אֶת־
דְּבָרִי אֲחֶךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־דָּוִד אֲבִיךָ: נִשְׁכַּנְתִּי בַתּוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָעֻז אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל:

יַעֲשֶׂהוּ כִּי א'

בְּיוֹם הַהוּא יוֹשֵׁר הַיִּשְׁרָהוּהָ בָּאָרֶץ יִהְיֶה עֵיד עַד
לָנוּ יִשְׁנֶעָה יִשִּׁית חֻמַּת וָחָל: פָּתְחוּ שַׁעֲרִים
וַיָּבֹא גִירָצְדִּיק שֹׁמֵר אֲמִנִים: יֵצֵר סִמּוֹךְ תִּצֹר שְׁלוֹם:
שְׁלוֹם בִּי כֵן בְּטוֹחַ: בְּטַחְו בִּיהוָה עַד־עַד בִּי בְּיָה
יִהְיֶה צוֹר עוֹלָמִים:

שֵׁם נִד' א'

רַבִּי עֲקֵבָה לֹא יָלַדָה פָּצָתִי רַגְלִי וְצַחֲלִי לֹא־חָלָה בִּי
רַבִּים בְּנֵי־שׁוֹמְמָה מִבְּנֵי בְעוֹלָה אָמַר יְהוָה:
הִרְחִיבִי מְקוֹם אֶחָלֶךָ וַיִּרְעוּת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִשׁוּ אֶל־
תַּחֲשִׁכִּי הָאֲדִיכִי מִיִּתְרֶיךָ וַיִּתְרֶיךָ חֹקִי: כִּי־יִמִּין וּשְׂמֹאֹל
תִּפְרָצִי וְהָרַעַךְ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים נִשְׁמֹת יוֹשִׁיבוּ: אֶל־
תִּירָאִי בִּי־לֹא תִבוֹשִׁי וְאֶל־תִּבְלָמִי בִּי־לֹא תִחַפְּדִי בִּי
בִּישֵׁת עֲלוֹמֶיךָ תִּשְׁכַּחַי וְחִרְפַּת אֲלֻמְנוֹתֶיךָ לֹא תִזְכְּרֶי
עוֹד: בִּי בְעַלְיֶךָ עֹשֶׂיךָ יִהְיֶה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֵאֲלֶךָ קְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָל־הָאָרֶץ יִקְרָא:

שֵׁם י"א

עֲנִיָּה סַעֲדָה לֹא נִחַמְתָּ הַגֹּה אֲנֹכִי מִרְבִּיץ בַּפּוֹךְ
אֲכַנִּיךָ וַיִּסְרֶתֶיךָ בַּסְּפִירִים: וְשָׁמַתִּי בְרַפָּה
שְׁמִשְׁתֶּיךָ וְשַׁעֲרֶיךָ לֹא־בִנֵּי אֶקְרָח וְכָל־גִּבּוֹרֶיךָ לֹא־בִנֵּי
חֶפֶץ

חפץ: וכל בניך למורי יהוה ורב שלום בניך: בעדקת
תבונני רחמי מעשך כילא תיראי וממחיתה כי לא
תקרב אליך:

שם ס' ה'

בני אלה בעב תעופנה וכיונים אל ארבותיהם: כי ליו
איים יקוו ואניות תרשיש בראשנה להביא בניך
מרחוק בספם וזהבם אתם לשם יהוה אלהיך ולקדוש
ישראל כי פאך: וכוני בנינכר חמתך ומלכיהם
ישרתונך כי בקצפי הביתך וברצוני חמתך: ופתחו
שעריך תמיד יומם ולילה לא יסגרו להביא אליך חיל
גוים ומלכיהם נהגים: כי חגוי והממלכה אשר לא
יעבדך יאבדו והגוים הרב יחרבו: בבור תלבנון אליך
יבא ברוש תרחק ותאשור יחרו לפאר מקום מקדשי
ומקום רגלי אכבד:

שם ס' ה' כ"א

ובני בתים וישבו ונמטעו כרמים ואכלו פרים: לא
יבנו ואחד ישב לא ישעו ואחד יאכל כי כימי
דמען ימי עמי ומעשרה יריהם יבלו בחידי: לא יגעו
לזיק ולא ילדו לפהלה כי זרע ברוכי יהוה והמה
וצאצאיהם אתם: והיה טרם יקראו ואני אענה עוד הם
מדברים ואני אשמע: ואב וטלה ירעו כאחד ואריה
בבקר יאכל תבן ונחש עפר לחמו לא ידעו ולא
ישיחתו בכלתך קדשי אמר יהוה:

חנוכת הבית

ירמיה כ"ט ד'

כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל לכל חנוכה אשר הגליתי מירושלם בגולה: בנו בתים ושבו ונטעו גנות ואכלו את פירותן: קחו נשים והולידו בנים בנות וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תנו לאנשיכם ותלדנה בנים ובנות ודבורשם ואל תמעטו: ודרשו את שלום העיר אשר הגליתי אתכם שמה והתפללו בעדה אליהוה כי בשלומה יהיה לכם שלום:

יחזקאל ס"ד ל'

וראשית כל בכורי כל וכל תרומת כל מבא תרומתיכם לכהנים יהיה וראשית עריכתכם תתנו לכהן להניח סדכה אל ביתך:

שמואל ב' ז' כ"ה

ועתה יהוה אלהים הדבר אשר דברת על עבדך ויעל ביתו הקם עד עולם ועשה באשר דברת: ויגדל שמך עד עולם לאמר יהוה צבאות אלהים על ישראל ובית עבדך חזר יהיה גבול לפניך: כי אתה יהוה צבאות אלהי ישראל גלית את עבדך לאמר בית אבנתיך על לבן מצא עבדך את לבו להתפלל אליך אתה תפלה הזאת: ועתה אדני יהוה אתה הוא האלהים ודברך יהיו אמר ותדבר אל עבדך אתה הטובה הזאת: ועתה הואל וכרך את בית עבדך לתמונת לעולם לפניך כי אתה אדני יהוה דברת וכיבדתיך יבך בית עבדך לעולם:

ציון במשפט חפדה ושביה בצדקה

כזמור

כתובים

לכו נרננה לה וגו'

תהלים ל

מזמור שיר הנכבד הביר לרנן : ארוםמך יהוה כי
דליתני ולא שמחת איבי לי : יהוה אלהי
שועתי אליך ותדפאני : יהוה העלית מן שאול נפשי
חייתני מנידרי בור : זמרו ליהוה חסדיו ויהודו לזכר קדשו :
כי רנע באפוז חיים ברצונו בערב גליו בבי ולפניך רנה :
דאני אמרתני בשלוי כל אמוט לעולם : יהוה ברצונך
העמדתה להררי עז הסתרת פניך הייתי נבהל : אליך
יהוה אקרא זאל יהוה אחתכן : מה בצע ברמי
ברדתי אל שחרת חיוך עפר הנגיד אמתך :
שמע יהוה יחנני יהוה היה עזר לי : הפכת מספרי
למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה : למען
יומרך כבוד גלא ידם יהוה אלהי לעולם אורך :

שם סיו

למנצח בנגינת מזמור שיר : אלהים יחננו
ויברכנו יאר פניו אתנו סלה : לדעת
בארץ הרכך בכל גוים ישועתך : יורוך עמים אלהים יורוך
עמים כלם : ישמחו וידגנו לאמים כי תשפט עמים מישר
זלאמים בארץ תנחם סלה : יורוך עמים אלהים
יורוך עמים כלם : ארץ נתנה יכולה יברכנו אלהים
אלהינו : יברכנו אלהים וייראו אותו כל אפסי ארץ :

ישב

ג א י 3

חנוכת הבית

שם צ"א

ישב בסתר עליון בצל שדי יתלונן: אמר ליהוה
 מחסי ומצודתי אלהי אבטח בו : כי הוא
 יצילך מפח יקוּש מדבר הוות : באכרתו יסך לך
 ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמרו : לא תירא מפחד
 לילה מחץ יעוף יומם : מדבר באפל יהלך מקטב
 ישור צהרים : יפל מצדך אלה ורבכה מימנה אליך
 לא יגש : רק בעיניך תביט ושלמת דשעים תראת:
 כי אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונך : לא תאנה
 אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך : כי מלאכיו יצוה
 לך לאמרך בכל דרכך : על כפים ישאוּנה פן תגוף
 באבן רגלך : על שחל ופתו תרדך תרמס כפיר ותגין:
 כי כי חשק ואפלטו אשגבתו כי ידע שמ: יקראני
 ואענהו עמו ואני בצרה אחלצתו ואבברו: אך
 ימים אשביעהו ואראהו בישועתי :

שם ע"ה

למנצח אל תשחת מזמור לאסף שיר: הודיע לה'
 אלהים הודינו וקרוב שמך ספרו נפלאותיך:
 כי אלהים ידע אני מישרים אשפט: נמנים ארץ וכל
 יסב לה אנכי תבנתי עמודיה סלה: אמרתי להוללים
 אל תהלו להשעים אל תרימו קרו: אל תרימו למרום
 קדשם תרימו בצואר עתק: כי לא ממוצא וממערב
 ולא ממדבר הרים: כי אלהים שפט זה ישפיל וזה
 ירים: כי כוס ביד יהוה וינו חמר מלא כוסך ויגר מנה

אך

אך שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ: ואני אגיד
לעלם אומרה לאלהי יעקב: וכל קדני רשעים אגיד
הרוממה קדנות צדיק:

שם קב"ו

שיר המעלות לשלמה אם יהיה לא יבנה בית
שוא עמלו בניו בו אם יהיה לא ישמר עיד
שוא שקד שומד: שוא לבם משבימי קום מאחרי
שבת אכלי לחם העצבים כו יתן לידיו שגא: הנה
נחלת יהוה בנים שגר פרי הבטן: כחצים ביד גבור
כו בני הנעורים: אשרי הנגר אשר מלא את אשפוזו
מהם לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער:

שם קל"ד

שיר המעלות הנח ברכו את יהוה כל עבדי יהוה
העמדים בבית יהוה בלילות: שוא ידכם
קדש וברכו את יהוה: יברך יהוה מציון עשה
שמים וארץ:

ותשועת צדיקים וכו'

משנה

כל ישראל יש להם וכו'

ברכות פרק ט' ג

בנה בית חדש וקנה כלים חדשים: אומר ברוך
שהחיינו: מברך על הרעה מעין הטובה:
ועל הטובה מעין הרעה: הצועק לשעבר הרי זו תפלת
שוא ג ב 2 3

חנכת הבית

שוא • ביצר • היתה אשתו מעוברת ואמר יהוה רצו
לשתלד אשתי זכר • הרי זו תפלת שוא • רעה בא
כדרך ושמע קול צוהה בעיר • ואמה יהי רצון שלא
יהיו אלו בני ביתי הרי זו תפלת שוא :

שבת פ"ב א'

הבונה כמה יבנה ויהא חב • הבונה כל שהוא •

והמסתתר • והמכה בפטיש • ובמעצד •
והקורח כל שהוא • חיב • וזה הכלל • כל העושה
מלאכה ומלאכתו מתקמת בשבת • חיב • רבו שמעו
בן גמליאל אומר אף המכה בקורנס על הסרן בשעת
מלאכה • חיב • מפני שהוא כמתקן מלאכה :

עירובין פ"ו א'

הדר עם הנכרי כחצר • או עם מי שאינו סודר
בעירוב • הרי זה אוסר עליו • (הדר באור)
רבי אליעזר בן יעקב אומר לעולם אינו אוסר עד
שהו שני ישראלים אוסרין זה על זה :

שם משנה ה'

בעל הבית שתהה שותף לשכניו • לזה ביין • ולזה
ביין • אינם צריכים לערב • לזה ביין • ולזה
בשמן • צריכין לערב • רבי שמעון אומר אחר זה
ואחר זה אינן צריכין לערב :

מציעא פ"ה ו' עד סוף הפרק

המשכיר בית לחבירו בימות הגשמים אינו יכול

להוציאו מן החג ועד תפסח • בימות

החמה

החובות הבית

י

החמה שלשים יום • ובברכים אחד ימות החמה ואחד
ימות הנשמים שנים עשר חדש • ובחניות אחד עידות
ואחד ברכים שנים עשר חדש • רבן שמעון בן גמליאל
אומר חנות של נחתומים ושל צבעים שלש שנים •
המשכיר בית לחבירו • המשכיר חב ברלית בנגר
ובמנעול ובכל דבר שמעשה אמן • אבל דבר שאינו
מעשה אמן השוכר עושהו • הוכל של בעל הבית
ואין לשוכר אלא הוצא מן התנור ומן הכירים בלכד •
המשכיר בית לחבירו לשנה • נתעברה השמה נתעברה
לשוכר • השכיר לו לחדשים • נתעברה השנה נתעברה
למשכיר • מעשה בצפורי באחד ששטר מרחין מחבירו
בשנים עשר • זהב לשנה מדינר • זהב לחדש • ובא
מעשרה לפני רבן שמעון בן גמליאל ולפני רבי יוסי •
ואמרו יחלוקו את חדש העבור • המשכיר בית לחבירו
ונפל חב להעמיד לו בית • היה קטן לא יעשנו גדול •
גדול לא יעשנו קטן • אחד לא יעשנו שנים • שנים
לא יעשנו אחד • לא יפחות מהחלונות ולא יסוף עליהן
אלא מדעת שניהם •

עוקצים פ"ג י"ב

אמר רבי יהושע בן לוי עתיד הקדוש ברוך הוא
להתחיל לכל צדיק וצדיק שלש מאות ועשרה
עולמות שנאמר להתחיל אוהבי יש ואצרותיהם
אמלא • אמר רבי שמעון בן חלפתא לא מצא הקדוש
ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום •

שנאמר

ד א י 4

החממת חבית

עֲנֵאמֶה יי עוז לַעֲמוֹ יִתֵּן יי יִבְרַךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם :

סליק

קדיש דרבנן בניגון יום טוב

מי שבוך לבעל הבית ולנלוים

ואז כל הקרואים כלם יחדיו ירננו

לחן אדון עולם

א

נפתח בשיר חדש בדרבננו :

מומזר חנכת בית ידיר נפשנו :

נתעלסה נא כי ליום טוב באנו :

ולמענו נשפוך לאל שיחנו :

ב

דודי שמח דיטיבך לכה :

היום בביתך וזה אשך חנכת :

זאת נתלדת שדי וצור ישעך :

כי רחמיו על ראשך מושכת :

ג

פינו לפנינו יצתיר ישפיע :

נחל ברכות על בני ביתך :

נפשך כגז דנה בטוב ישביע :

ובגיל ורנן בארץ ימך :

תם

השיר הגז' חברו ר' דוד חפשי נ"ע

בבית חתנים

סדר הלימוד כך הוא • ביום הנישואין או קרוב לו •
יאסוף החתן בביתו בעלי תורה וקדושי ומיורעיו ויאמרו
פרק א' מפרשת חשבוע והפטרות • ומזמור שיר המעלות
אשרי כל ירא ה' וקדיש יהא שמי • ואחריו משניות
ממסכת כתובות וקידושין • (אשר ימצאו ביד שומר
הספרים של מדרש עץ חיים) כל א' פרקו וקדיש ודבנן
בניגון י"ט • ואז לסימן טוב יחדיו ירננו פיוט הזה

לחן תודות אל

חתן חפה זכותו רב בחפתו בקול יערב אנשי

לו ברכות רב

קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה
קול צדק יצור עשה • אשר צוה ולא כשה • פי יקח
איש אשה חדשה :

קול ששון וכו'

בבית חתן היות נחמא • וכל ידעיו למשתיו בא • לא
יצא בצבא :

קול ששון וכו'

נלבש סות פאר גבר • והיום זה מאד גבר • ולא יעבד
עליו לכל דבר :

קול ששון וכו'

ידוד נבחר ועוד נשחת • ולא יירא ולא יחת • נקל
יהיה לביתו שנה אחת :

קול ששון וכו'

חנכת הבית

ותיבת צוף רבש יפקח • ומתק רב בגיל ירקח • ושמח

את אשתו אשר לקח •

קול ששון וכו' •

יבורך בן בבל עתים • וישירו בבל פתים • בנה

בשחילי זיתים •

קול ששון וכו' •

נורע חיש ולא יחטוב • ויפרה עוד בגן דמוב • מצא

אשה מצא טוב •

קול ששון וכו' •

מאת נוסף להוד בלה • בששון רב ורב נלה • אשה

חיל עמרת בעלה •

קול ששון וכו' •

מעגרתו לפניה • בגיל נשיר לעינה • וראיה בנים

ל בניה •

קול ששון וכו' •

לערה זו יצו האל • שמחות רב ועוז ואל • שלום

על ישראל •

קול ששון וכו' •

ואחר כך מי שברך לחתנים ולנלוים אליו בשמחתו •

והחתן ירבה בצדקה כפי בחו' ויטיב לבם בסעודתו •

נאם המשורר לכבוד החתנים משה בן כמוהר"ר יהודה פיזא •

גרי' נתקן לערב וזו שבועות שנת התקל"ד ליצירה •

המצאה חדשה

אשר לא היתה לעולמים • כוננתיה בימי נעורי • בשנת
התק"ט והיתה כמוסה עמדי • ועתה הוצאתיה לאור •
לעני מאהביה • והיא רבת התועלת • לחוני דמתא לקרוא
הפרשיות בס"ת • וגם לכל בעלי מקרא • ובפרט לפייטנים
החורוים • ובעלי הלצת לה"ק הנוקדים על פה • לכל יכשלו
בלשונם • להחליף מוצאת ש"ן ימין בש"ן שמאל • פשע תחת
פיטע • או שכ"ר על שכ"ר וכדומה • אשר על כן • תבנתי
הלצה משליית זו • נעדרת משין ימין • ומוכללת מכל שרשי
שין שמאל • הן ענין אחד משני שרשים • הן ענינים רבים
משרש אחד • והנמצאים כחמשה חומשי תורה • ובשאר
פסוקי נביאים וכתובים • שמתו כל אחד לבדו • למען יעלה
בזכרון הקורא אותה בכוונה • פעמים שלש :

על ידי

הצעיר היושב באהלי התורה • בלמוד התלמוד • בק"ק ת"ת יע"א
משה בן המנוח כמוהר"ר יהודה פיזא נר"ו

באמשטרדם

בבית ובדפוס

אלמנה ויהמי המנוח כהר"ר יעקב פרופס כ"ץ זצ"ל
ויוסף בן המנוח כהר"ר יעקב פרופס כ"ץ זצ"ל
ושלמה בן המנוח כהר"ר אברהם פרופס כ"ץ זצ"ל

בשנת

ה' תשפת שלום לנו כי גם כל מעשינו

פעלת לנו לפ"ס

אלה הם משדשי עיין שמאל הנמצאים בחמשה תומשי תורה

בת - ציון המאורע - מקום היחיד מעוננה ביד
ברמל - באכלה לחם לשובע - בעל נעוריה
לא חשך ממנה מאומה - ותשא משאות מאת פניו
בשרו סביב למחנה ויש עליו לטוב - בכלי זרב
ועמלות ובשמים - ובשפוני פמני חול - לא פלחה
שלמחה מעליה - ובמעט זמן שטחה מתחת בעלה
ולא עברה אהבו בשמחה - ולא השיחה בחקיו
ועברה על לא משא - ואבן משפית נתנה בארצה
גדלה עונה משוא - על בן באו הפשרים עליה
שנאיה נשיאיה ושריה - שגבו ממנה וישטמיה
וכתבו שטנה עליה - כי התעשקו עמה - ובאו כלם
לבטא בשפתים לתרע - בשפה אחת שרוע וקלוט
בחור ושב - לא נשאו לה פנים - ופרשו וחגו עליה
מימינה ומשמאלה - והיו לשכים בעיניה - ושכלו
ידיהם לרעה - והנוגשים אצים לאמר כלו מעשיכם
נייגו אותה ותפשו בה - וכשרה כבש וכשב ושעיר
עזים

פירוש קצת המילות

גיש ל' פריכה - חשך ל' מניעם - וחשא לשון סבילה
ובשפוני ל' צפונה - לא חשא ל' שצויה וסוף לחו דלא
חשא את שס ס' אלהיד - מכשוא לשון סליחה - התעשקו לשון
סרעור - שרוע ל' עדיפה - וקלוט ל' קצון ונרות וה' ל' גדול
אקמן - ושכ לשון שיעה - ופרשו לשון שתייה - לשכים לשון
ה א י 5 קוליס

המצאה חדשה

עוים מדמשק מערש סחבון • חפשו בחדריה ובחזת
 כוחו ועד שרוד נעל • וישימו שק במתניה • ועל
 שפם עטוה • וישאוה ויזרוה לארץ • בעמק השדים •
 תחת אחר השמים • וכשעירים עלי ארץ • וכשעורה
 זרוע • אסרוה לשורקה • ושערה נתקו בעשב השדה •
 ושרט נתנו בבשרה • כי פשה הנגע • שאת או ספחת
 מחשוף הלבן • וארת בגרי הישר וקשורת הנקה הסירו
 מלפניה • ולא כשוה ולא שבו כפיהם עליה • וירמשוה
 ברמש האדמה • וכמו כלי חדש נפצוה • ושחטוה
 כענבי שריגים • והכחוה לשעירים • לא שערום
 אבותיה • ובערוה כמשרפות שיר • והשרידים ממנה •
 כיברו בשבר שכיר במאה קטיטה • והחליפום עשרת
 כוננים • והאכילום בלאזין לו • סנפיד וקשקשת • ומים
 במשורה • שאור לא ימצא בבתיהם •

ואלה הם הנמצאים בנביאים ובכתובים

ובבית האחרון • עוד הוסיפה סדרה לחטוא •
 ויתחפשו האויבים בשמיכה • והתחששו
 לבבורה

פירוש קצת המילות

קוים • וכלו לשון שכל כמו שכל אח ידיו לד' ק' והנוגשים לשון
 דוהק • מדמשק שי"ן שמאל כשהוא שם מקום ולא כשהוא פאה •
 השמים האילנות • וכשעירים הוא גס חזק • מחשית • לשון
 גנוי • כשם ל' עזית כשית ענין כסוי • שבו מלשון ושכותי
 כפי מענין כסוי • ושחטום ל' כחטום • לשעירים שדים • שפרוש
 ענין יראה • קשיעה ל' מעה •
 וירחפשו ענין שנוי הלבוש • שמיכה • הוא בגד עץ •
 חשיפי

המצאה חדשה

זרה • ויחננו נדה בחשפי עזים • וכמשוכת חרק •
 בא עליה למלחמה • בסוסים שרוקים • ומרוב בעש
 במו חרוץ שערות • ושברו בתומותיה • בשרעפים
 ושעפים • והשתרגו עליה לשדר אדמתה • לא שפק
 עפר לרגליהם • ושחו בה בלעזכרי שכר • מלאו
 ברשם מערניה • ואת המשרת לקחו מלפניה • מינו
 עלי אכל • ולחם אין פורש לה • וירפשוה וישרקוה •
 ותושרה במגירה • והפיצוה בחטה שורה • נתנו שבין
 בלועיה • תער השכירה • חרבם לא נשוג אחר •
 בשחף עין וכשדרות בארזים • וכשוכת עצים כרתוה
 וכשכבה חתכוה • פשעו עליה • ועשו דדי בחוליה •
 ומצו כשממית דמיה • פשקו עליה פיהם • ושפקו
 עריה בפיו • והעמישוה עצים • והשיקוה וישאוה
 בהם • ושהדי במרומים • כי עברה רעתם משכירות

לבב

פירוש קצת המילות

זשיפי לשון עדרים • כמשוכת לשון גדר • שרוקים לשון זניפה •
 יעש ל' חימה • שערות ל' סערות • ושברו ל' סברה • שרעפים
 שעיפים ל' מחשבה • לשדר עליון כתוש הרגבים • שפק ענין
 שפוק • ושחו ל' שעייה • שכר ל' רשת • עשו לשון מהירות •
 ורש ל' פרוסה מל' פרסה ליון • וירפשוה ל' רפש ופיט • וישרקוה
 מסרק • ותושרה • מל' אם יתגדל המסור ל' מגירה • שורה
 שחז ועלוי • השכירה רל' הגדולה • כשחף ל' נסרים •
 שדרות ל' סדר • וכשוכת ל' ענף • וכשכבה ענין חלון חדרים •
 עשו ל' פסיעה • ועשו ל' מצוי • כשממית הוא העכביש לד'ק •
 שקו לשון פתיחה • ושפקו ענין הכות כף • והעמישוה לשון
 א • והשיקוה ל' שריפה כמו ואש נישקה • וישאוה כמו וישאם

המנצח והמנצח

לִבִּי • וְכָל־אֱלֹהִים • חַיֵּי לֵה • כִּי לֹא קִיָּמָה מִשְׁלֵל דָּם
וְשָׂרָבֶת דְּרָבִיחַ בְּהוֹלְלוֹת וְשִׁמְלֵת • וְשָׂקָרָה בְּעִינֵיהֶם
וְנִתְּנָה שָׂרָר וְשִׁחְרוּנִים בְּפָנֶיהָ • וְיָקִים בָּהּ וְשִׁפְתָהּ
אֶת קֶדֶקֶד בְּנוֹת צִיּוֹן • לִכֹּן נִשְׁקָד עוֹלַם שְׂמֵאתֶיהָ בִּידֵי
וְנִשְׁתַּחֲוֶה הַפְּלִתָה • שְׂגִיָּא בַּח בְּרַחֲמֵיו • הַנּוֹרָתָן לִשְׁבוּ
בֵּינָה • יָרִים בְּחֶרֶשׁ אֹרֶחַ • וַיִּבְשְׂרִית מִטֹּב הַנְּאוּלָה
וְתִשָּׂא בְּרַבָּה מֵאֲתָו • וְאַחֲרִיתָהּ תִּשְׁגֶּה וְתִשְׁגֶּשֶׁג וְתִשְׁפִּיל
מֵאֵד • וַיִּמְלֵא שְׂחֹק פִּיהָ בְּרֵנָה • וְתִשְׁבֹּר לְטוֹב הַצֶּפֶן
אֲבִי־ד :

פירוש קצת המילות

דוד ל' שריפה • ושהדו לשון טדות ומזס יגר שסדותא • חסכיות
ל' מחשבה • משא לשון נבואה • ושכס לשון נבול • ושכלות
ל' ככל • ושקרה ל' דחיס • שרד ל' נביעה • ושכרוניס • הוא
עדי כנשים צורת לבנס וסוא ל' סכר • נשקד טנין חכור • ונשתס
ל' סתימה • שגיא כח ל' רצוי • לשבוי הוא סלכ או חרנגול
כחשס הוא השמש כמו חדודי חרש • ותשא לשון לקיחס • קלנס
ותשגשג לשון רצוי וגדול • ותשכיל טנין סללח • ותשבור הוא
לשון חקוס :

תם